

**THE LEVEL OF RECOGNITION OF FREQUENTLY CONFUSED WORDS OF
DEPARTMENT OF TURKISH EDUCATION AND DEPARTMENT OF TURKISH LANGUAGE
AND LITERATURE STUDENTS**

**TÜRKÇE EĞİTİMİ BÖLÜMÜ İLE TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN
SIKÇA KARIŞTIRILAN SÖZCÜKLERİ TANIYABİLME DÜZEYLERİ¹**

Bekir GÖKÇE² & Safa ÇELEBİ³

ABSTRACT

It is known that words are available in the Turkish language of Turkey which are confused in use due to generally being brought from foreign languages, their sound and form (Mahsur/mahzur etc.). A list of such words are not available in the literature and they create various problems at all stages of education due to being misused. Candidate teachers who play an important role in the effective, accurate and well use of Turkish in the realization of accurate communication must possess awareness towards these words.

The study group of this study which aims to identify and evaluate the level of recognition of frequently confused words of Department of Turkish Education and Department of Turkish Language and Literature students covers 253 students at 1st, 2nd, 3rd and 4th grades of Recep Tayyip Erdoğan University Department of Turkish Education and at 1st grades of Department of Turkish Language and Literature. The data source of the research is "Frequently Confused Words Forum". 100 words obtained from the literature were decreased to 50 words by assessing and evaluating in the light of "foreign words" and "sound similarities and variations" criteria and in consultation with the Turkish education experts. These words were used within a context; confused word pairs were shown by oblique lines in the same sentence. The form which included information such as name, surname, the graduated high school were filled in by the participants.

In the research which used factorial variance analysis technique as one of the quantitative research methods, it has been concluded that the variables do not have a common effect on the level of recognition of frequently confused words and that the participants have good level of recognitions of frequently confused words although they experience problems in specific pairs of words.

Key Words: Context, frequently confused words, Turkey Turkish, Turkish Teaching Programme.

¹ Bu çalışma 15-17 Ekim 2015 tarihleri arasında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde düzenlenen 8. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Öğr. Gör., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, e-posta: bekir.gokce@erdogan.edu.tr

³ Arş. Gör., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, e-posta: safa.celebi@erdogan.edu.tr

ÖZET

Türkiye Türkçesine genellikle yabancı dillerden geçen, ses ve biçim benzerliğinden dolayı kullanımında karışıklık yaşanan sözcüklerin varlığı bilinmektedir (Mahsur/mahzur vb.). Alanyazında bu tür sözcüklerin tam bir listesi bulunmadığı gibi, eğitimin her aşamasında yanlış kullanımlarından kaynaklanan çeşitli sorunlar görülmektedir. İletişimin doğru biçimde gerçekleşmesinde, Türkçenin doğru, güzel ve etkili kullanımında önemli rol üstlenen öğretmen adaylarının bu sözcüklere yönelik farkındalıklarının olması gerekmektedir.

Türkçe Eğitimi Bölümü ile Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinin, Türkiye Türkçesinde kullanımı sıkça karıştırılan sözcükleri tanıyabilme düzeylerini belirlemeyi ve değerlendirmeyi amaçlayan bu araştırmanın çalışma grubunu, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümünün 1, 2, 3 ve 4. sınıfları ile Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünün 1. sınıfında öğrenim gören 253 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın veri kaynağı, "Sıkça Karıştırılan Sözcükler Formu"dur. Alanyazından derlenerek oluşturulan 100 sözcük; "yabancı sözcükler", "ses benzerlikleri ve değişimleri" ölçütleri ışığında ölçme değerlendirme ve Türkçe eğitimi uzmanlarının görüşleri alınarak 50 sözcüğe düşürülmüştür. Bu sözcükler, bağlam içinde kullanılmış; karıştırılan sözcük çiftleri aynı cümlede eğik çizgi ile gösterilmiştir. Katılımcılara üzerinde ad, soyad, cinsiyet, mezun olunan lise, alan bilgilerinin bulunduğu form uygulanmıştır.

Nicel araştırma yöntemlerinden faktörlü varyans analizi tekniğinin kullanıldığı çalışmada, değişkenlerin sıkça karıştırılan sözcükleri tanıyabilme düzeyleri üzerinde ortak etkisinin anlamlı olduğu; katılımcıların, sıkça karıştırılan sözcükleri tanıyabilme düzeylerinin iyi olduğu ancak belirli sözcük çiftlerinde sorun yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bağlam, sıkça karıştırılan sözcükler, Türkiye Türkçesi, Türkçe Öğretim Programı.

1. GİRİŞ

Yazım, bir dilin belli kurallarla yazıya geçirilmesi, imla anlamına gelmektedir (Türkçe Sözlük, 2011: 2561; Yazım Kılavuzu, 2009: 1). Yazılı metnin belirli bir imla sistemine göre yazılması bir zorunluluk arz ettiği için bu kavram ortaya atılmıştır (Özbay, 2013: 182). Demircan (2001: 11), yazım kavramını "doğru anlamayı kolaylaştırmak için sözlü anlatımda ses, dizim, anlam, önerme ve söz dışı göstergelere yüklenen ayrımların yazılı metinde görselleştirilmesi"; Eker (2010: 232) ise "herhangi bir konuşma dilindeki sözcüklerin, mevcut alfabe dizgesine göre nasıl yazılması gerektiğini belirleyen kurallar" biçiminde tanımlamaktadır. Bu tanımlar, yazım kavramının belirli kuralları içerdiğini, ölçünlü bir sistem olduğunu göstermektedir. Bu da standart dilin varlığını ortaya koymaktadır.

Standart (ölçünlü) dil, toplum tarafından bir ülkenin eğitim dili olarak kabul edilmiş, resmî kurumlarında, kitle iletişim araçlarında kullanılan ve yazı dilinin temeli olarak öngörülen dildir. Türkiye Türkçesi için belirlenmiş standart dil, İstanbul ağzıdır (Sis, 2006: 20). Bu bağlamda bir dili doğru ve güzel kullanmanın ilk şartı, standart dışında söyleyiş biçimi ve dil yapılarından kaçınmaktır. Standart dil kavramı, kelimelerden çok söyleyiş biçimi ve dil yapılarıyla ilgilidir. Kelimeler ise doğru yer ve doğru anlamda kullanılmaları bakımından standart dile uygun olmalıdır (Ercilasun, 1998: 31; Akbıyık, Karadüz ve Seferoğlu, 2013: 18). Bu yüzden standart dil, yazımda birliği ve düzenliliği gerektirmektedir.

Yazım çalışmaları, dil bilgisi öğretiminde önemli bir işlev yüklenmektedir. Çünkü sözcükleri doğru yazma bilinci ve duyarlılığı taşıyan öğrencilerin varlığı, dil bilgisi öğretiminin de başarısını artıracaktır. Yazım çalışmaları öğrencileri kullandıkları sözcükleri doğru yazmaya ve sesletmeye alıştıırır. Bu bağlamda yazım eğitiminin başlıca amaçları; sözcüklerin doğru yazılışlarını öğretmek, sözcüklerin hangi ses ve harflerden oluştuğu konusunda bilinç vermek, doğru yazım yoluyla sözcükleri doğru söylemeye alıştıırmak, karşılaştığı yeni sözcüğü ses ve harfleriyle tanımaya alıştıırmak, yazım kurallarını öğretmek, doğru yazma sorumluluğu ve isteği kazandırmaktır (Göğüş, 1978: 72'den akt: Ekinci Çelikpazu: 2006: 60). Bu kapsamda sözcükleri doğru yazma ve sesletme, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmanın ön koşuludur. Ayrıca bu konu, Türkçenin tarihsel süreçteki gelişimiyle doğrudan ilgilidir.

Türkiye Türkçesinin tarihsel süreçte gelişimine bakıldığında başlangıcından (8. yüzyıl-Orhun Yazıtları) 13. yüzyıla kadar süren, Türkçenin ilk olarak metinlerle ve Türk adıyla takip edilebildiği, Türkçenin diğer dönemleri dikkate alındığında ses, şekil özellikleri ve söz varlığı bakımından en saf ve duru olduğu Eski Türkçe döneminde yazılmış eserlerde yabancı öğelerin %1 olduğu görülmektedir (Aksan, 2009: 43). 13. yüzyıldan bugüne kadar devam eden, Türkçenin en büyük ve en verimli yazı dili olarak değerlendirilen Batı Türkçesi (Oğuzca) döneminde ise -özellikle Osmanlı Türkçesi döneminde- Türkçeye genellikle Arapça ve Farsçadan geçen kimi sözcüklerin kullanımında, ses ve biçim benzerliğinden dolayı karışıklık yaşanmaktadır. Bu durumu "birbirine karıştırılan sözcükler" başlığı altında ele alan Kara (2005: 281-286), Türkçede konuşma ve yazmada yaşanan kimi yanlış kullanımlardan söz ederek şu örnekleri verir: *Bilakis-bilhassa (aksine-özellekle)*, *cefakâr-cefakeş (eziyet eden, cefa çeken/sıkıntıya katlanan)*, *cirm/cirim-cürüm (büyüklük-suç)*, *kitle-kütle (topluluk, büyük parça)*, *folklor-halk dansları (halk oyunları, folklor biliminin bir bölümüdür)*, *mütehassis-mütehassıs (duygulanan-uzman)*, *mütevazi-mütevazı (eşit/denk-alçakgönüllü)* gibi.

Sıkça karıştırılan sözcükler, Türkçede hem konuşmada hem de yazmada çeşitli sorunlara yol açmaktadır. Bu konuya dikkat çeken Gündüz (2007: 145), sıkça karıştırılan sözcüklerin konuşma yanlışları doğurduğunu belirtmektedir. Ayrıca konuşma yanlışlarının; gereksiz yere kullanılan sözcüklerden söyleyiş hatalarına, karışan sözcüklerden yabancı sözcük kullanmaya, moda ifadelerine kadar çok çeşitlilik gösterdiğini ifade etmektedir. Burada kullanıcıların söyleyiş hataları yaptıkları ve birbirine karışan sözcükleri ayırt edememe durumlarını yaşadıkları görülmektedir. Bu açıdan sıkça karıştırılan sözcüklerin öğretimi üzerinde önemle durulması gerekmektedir. Türkçeye genellikle Arapça ve Farsça ve Batı dillerinden geçen bu sözcüklerle, ilköğretimden yükseköğretime kadar uzanan öğrenim basamaklarında karşılaşılmaktadır. Ancak bu sözcüklerin tam bir listesi oluşturulamadığı gibi, doğru yazım ve sesletimleri konusunda karmaşa yaşanmaktadır (Bircan ve Uzuner Yurt, 2007: 62; Bağcı, 2007: 152; Temizkan, 2007: 144-146; Arıcı ve Urgan, 2008: 324; Arıcı, 2009: 242; Erkınay, 2010: 53; Karagül, 2010: 168; Göçer, 2011: 82-83; Karabuğa, 2011: 222; Akkaya, 2013: 35; Ergene, 2013: 296). Bu konuya dikkat çeken uzmanlar (Çiftçi, 2006:122-123; Banarlı, 2014: 16), dilin yazım ve sesletimiyle ilgili sorunların sadece Türkçe öğretmenlerini ilgilendiren bir sorun olmadığını, tüm branş öğretmenlerinin hatta toplumun dikkat etmesi gereken bu konuda bugüne kadar imlasında ve kullanımında öğrencilerin sıkça

hataya düştükleri kelimelerin bir listesi çıkarılmadığını belirtmekte; yazılışı ile okunuşu farklı olan Batı dillerindeki binlerce kelimenin doğru yazılışları öğretilmediğine göre Türkçedeki çok az sayıda özel imla gerektiren kelimelerin yazılışının ve doğru kullanımının öğretilmemesinin, dilin yapısına ya da öğrencilerin tembelliğine bağlanamayacağını vurgulamaktadırlar. Özbay (2013: 183) ise Türkçenin yazıda harf sistemini kullanan bir dil olduğunu, Türkçede imlanın gelenekleşmemiş olmasının en önemli nedeninin ise çok farklı alfabelerle yazılmış olması ve yakın zamanda Latin alfabesine geçilmesine rağmen sürekli olarak bazı hususların değiştirilmesi olduğunu belirtmektedir.

Yukarıdaki açıklamalar değerlendirildiğinde yazımında ve sesletiminde karışıklık yaşanan sözcüklerin tam bir listesinin oluşturulamaması ve öğrenme ortamlarında bu *sözcüklerin* öğretiminin göz ardı edilmesi, çalışmanın dayanağını oluşturmuştur.

Amaç ve Önem

Bu çalışma, Türkçe Eğitimi Bölümü ile Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinin, Türkiye Türkçesinde kullanımı sıkça karıştırılan sözcükleri tanıyabilme düzeylerini belirlemeyi ve değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

Katılımcıların;

1. Sıkça karıştırılan sözcükleri tanıyabilme durumları nedir?
2. Sıkça karıştırılan sözcükleri tanıyabilme düzeyleri cinsiyete, mezun olunan lise türüne ve öğrenim görülen bölüme göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Bu üç bağımsız değişkenin ortak etkisine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Türkiye Türkçesinde öteden beri, kullanımında güçlük çekilen ve karışıklık yaşanan sözcüklerin varlığı bilinmektedir (Örnek: mahsur/mahzur vb.). Türkçeye genellikle yabancı dillerden geçen bu sözcüklerle, ilköğrenimden yükseköğrenime kadar uzanan öğrenim basamaklarında karşılaşmaktadır. Ayrıca bu sözcüklerin tam bir listesi çıkarılmadığı gibi, doğru kullanımları konusunda öğretim programlarında uygulamalı çalışmaların eksikliği göze çarpmaktadır. Oysa Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmada bu tür sözcükler, önemli bir görev yüklenmektedir. Türkçe Öğretim Programı'nda (2006: 5) temel beceriler arasında yer alan Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma becerisini öğretmen adaylarına kazandırmada bu sözcüklerden yararlanılabilir. Bunun yanı sıra sözlü ve yazılı iletişimde kaliteyi artırmada, "doğru yazma ve doğru konuşma" bilincini oluşturmada sıkça karıştırılan sözcüklerin tanınması önem oluşturmaktadır.

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi hakkında bilgi verilerek araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerinin toplanma ve değerlendirilme süreci açıklanmıştır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmanın yöntemi olayları ve olguları doğal koşulları içinde incelemeyi hedefleyen “betimsel” yöntemdir. Araştırmada “var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan tarama modeli kullanılmıştır. Bu modelde araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2009: 77). Ayrıca araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden faktörlü varyans analizi tekniğine başvurulmuştur.

Faktörlü varyans analizi tekniğinin amacı; gruplar arası iki faktörün bir bağımlı değişken üzerindeki etkisini test etmek yerine, faktörlerin temel etkilerini ve iki faktörün bağımlı değişken üzerindeki ortak etkisini eş zamanlı olarak test etmektir (Büyüköztürk, 2011: 55).

- Bağımlı değişken: Toplam puan
- Bağımsız değişken 1: Cinsiyet. Düzey sayısı 2 (kız, erkek)
- Bağımsız değişken 2: Mezuniyet. Düzey sayısı 5 (düz lise, anadolu lisesi, fen lisesi, meslek lisesi, diğer).
- Bağımsız değişken 3: Bölüm. Düzey sayısı 5 (Türkçe eğitimi 1, 2, 3, 4 ve Türk Dili ve Edebiyatı 1. sınıflar).

Yukarıdaki verilerden hareketle araştırmanın modeli; bağımlı değişken sayısı 1, bağımsız değişken sayısı 3, araştırma deseni ise 2x5x5’lik gruplar arası faktöriyel desen olarak tanımlanabilir.

2.2. Araştırma Grubu

Araştırma grubunu, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümünün 1, 2, 3 ve 4. sınıfları ile Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünün 1. sınıfında öğrenim gören toplam 253 öğrenci oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

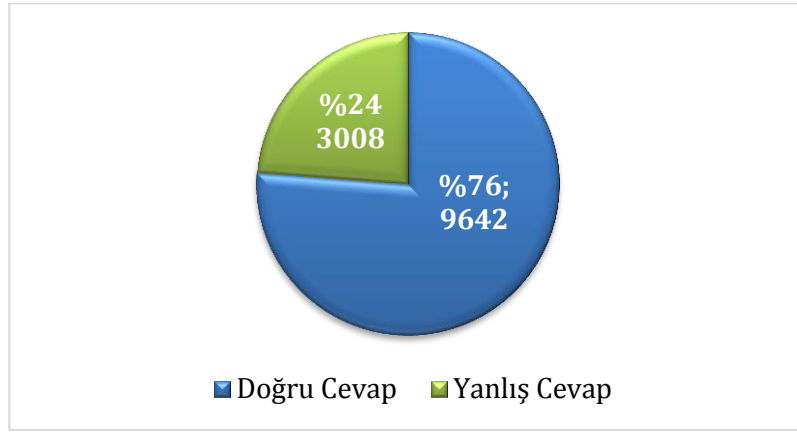
Verileri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından “Sıkça Karıştırılan Sözcükler Formu” oluşturulmuştur. TDK’nin Genel Ağ sayfası, Yazım Kılavuzu vb. kaynaklardan derlenen 100 sözcükten oluşan ilk liste; “yabancı sözcükler”, “ses benzerlikleri”, “ses değişimleri” vb. ölçütler ışığında Eğitim Bilimleri, Ölçme Değerlendirme ve Türkçe dil uzmanlarının görüşleri alınarak 50 sözcüğe düşürülmüştür. Bu sözcükler, belirli bir bağlam (cümle) içinde kullanılmış; kullanımı karıştırılan sözcük çiftleri aynı cümlede eğik çizgi ile gösterilmiştir.

Katılımcılara üzerinde ad, soyad, cinsiyet, mezun olunan lise, alan bilgilerinin bulunduğu, Ek 1’de sunulan “Sıkça Karıştırılan Sözcükler Formu” uygulanmıştır.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, elde edilen bulgular yüzdelik değerleri ile tablo ve grafikler hâlinde verilmektedir.

Grafik 1. Katılımcıların Sıkça Karıştırılan Sözcüklere Yönelik Verdikleri Cevapların Oranları

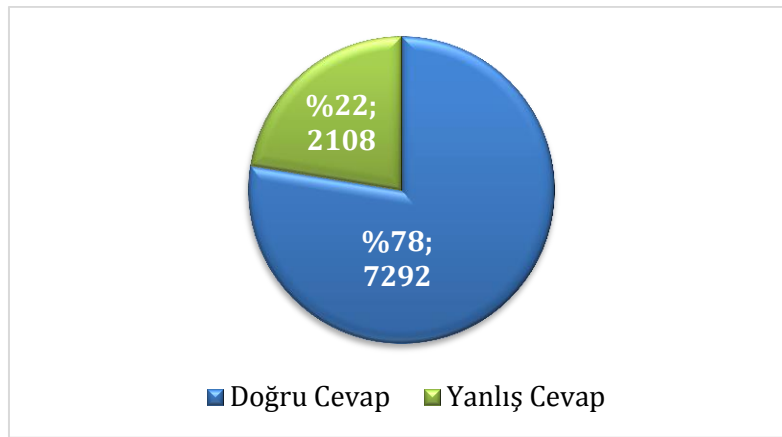
Grafik 1’de katılımcıların sıkça karıştırılan sözcüklere verdikleri toplam 12.650 cevabın 9.642’sinin (%76) doğru, 3.008’inin ise (%24) yanlış olduğu görülmektedir.

Tablo 1. Katılımcıların En Fazla ve En Az Karıştırdıkları Sözcüklere İlişkin Bilgiler

En Fazla Karıştırılan Sözcükler	Madde Numarası	Yüzde	En Az Karıştırılan Sözcükler	Madde Numarası	Yüzde
tahribat/tahrifat	49	%17	bağlı/bağımlı	27	%98,4
mahsur/mahzur	1	%19,4	tavsiye/tasfiye	42	%98,4
tabii/tabii	9	%29,6	özgü/özel	11	%98
adem/âdem	21	%30,8	ama/âmâ	24	%98
mütevazı/mütevazi	39	%53	karşın/karşılık	34	%97,6
eğer/eyer	32	%56,9	berat/beraat	47	%96,4
temayül/teamül	6	%59,3	ala/âlâ	2	%96,4
teskere/tezkere	50	%60,5	yoksul/yoksun	12	%95,7
dahil/dâhil	39	%61,3	hala/hâlâ	33	%95,3
dahi/dâhi	28	%62,1	öğrenim/öğretim	10	%94,5

Katılımcıların en fazla ve en az karıştırdıkları sözcüklerin madde numaralarının ve verilen cevapların doğruluk yüzde değerlerinin verildiği Tablo 1’de katılımcıların **en fazla** karıştırdıkları sözcükler sırasıyla %17 ile “*tahribat/tahrifat*”, %19,4 ile “*mahsur/mahzur*”, %29,6 ile “*tabii/tabii*”, %30,8 ile “*adem/âdem*”, %53 ile “*mütevazı/mütevazı*”, %56,9 ile “*eğer/eyer*”, %59,3 ile “*temayül/teamül*”, %60,5 ile “*teskere/tezkere*”, %61,3 ile “*dahil/dâhil*” ve %62,1 ile “*dahi/dâhi*”dir. **En az** karıştırdıkları sözcükler ise sırasıyla %98,4 ile “*bağlı/bağımlı*” ve “*tavsiye/tasfiye*”, %98 ile “*özgü/özel*” ve “*ama/âma*”, %97,6 ile “*karşın/karşılık*”, %96,4 ile “*berat/beraat*” ve “*ala/âla*”, %95,7 ile “*yoksul/yoksun*”, %95,3 ile “*hala/hâlâ*” ve %94,5 ile “*öğrenim/öğretim*”dir.

Grafik 2. Türkçe Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Sıkça Karıştırılan Sözcüklere Yönelik Verdikleri Cevapların Oranları

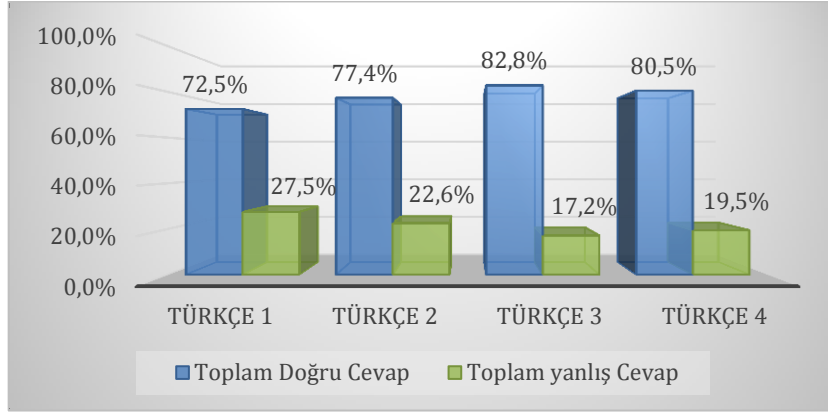
Grafik 2’de katılımcıların sıkça karıştırılan sözcüklere verdikleri toplam 9.300 cevabın 7.292’sinin (%78) doğru, 2.108’inin ise (%22) yanlış olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Türkçe Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin En Fazla ve En Az Karıştırdıkları Sözcüklere İlişkin Bilgiler

En Fazla Karıştırılan Sözcükler	Madde Numarası	Yüzde	En Az Karıştırılan Sözcükler	Madde Numarası	Yüzde
tahribat/tahrifat	49	%17,5	bağlı/bağımlı	27	%100
mahsur/mahzur	1	%22,3	özgü/özel	11	%98,9
adem/âdem	21	%30,3	tavsiye/tasfiye	42	%98,4
tabii/tabii	9	%32,9	ama/âma	24	%98,4
eğer/eyer	32	%56,9	berat/beraat	47	%97,3
teskere/tezkere	50	%58,5	karşın/karşılık	34	%97,3
mütevazı/mütevazı	39	%59,5	yoksul/yoksun	12	%96,8
temayül/teamül	6	%60,1	vakıf/vâkıf	45	%95,2
etkin/etken	31	%64,3	çevreli/kaplı	26	%94,6
dalalet/delalet	30	%64,8	öğrenim/öğretim	10	%94,1

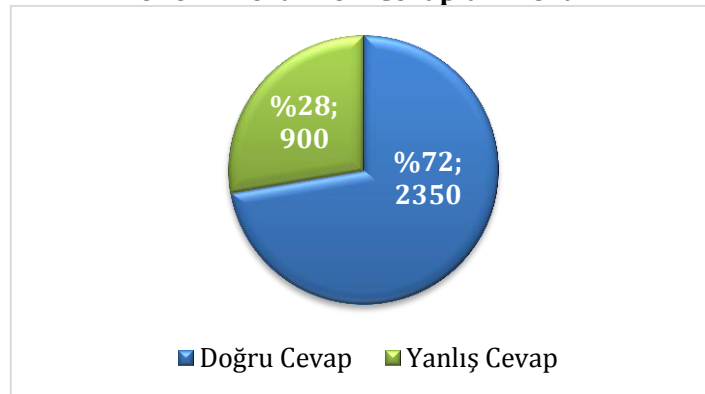
Türkçe öğretmeni adaylarının en fazla ve en az karıştırdıkları sözcüklerin madde numaralarının ve verilen cevapların doğruluk yüzde değerlerinin verildiği Tablo 2’de katılımcıların **en fazla** karıştırdıkları sözcükler sırasıyla %17,5 ile “*tahribat/tahrifat*”, %22,3 ile “*mahsur/mahzur*”, %30,3 ile “*adem/âdem*”, %32,9 ile “*tabii/tabii*”, %56,9 ile “*eğer/eyer*”, %58,5 ile “*teskere/tezkere*”, %59,5 ile “*mütevazı/mütevazi*”, %60,1 ile “*temayül/teamül*”, %64,3 ile “*etkin/etken*” ve %64,8 ile “*dalalet/delalet*”dir. **En az** karıştırdıkları sözcükler ise sırasıyla %100 ile tümünün doğru cevap verildiği “*bağlı/bağımlı*”, %98,9 ile “*özgü/özel*”, %98,4 ile “*tavsiye/tasfiye*” ve “*ama/âma*”, %97,3 ile “*berat/beraat*” ve “*karşın/karşılık*”, %96,8 ile “*yoksul/yoksun*”, %95,2 ile “*vakıf/vâkıf*”, %94,6 ile “*çevreli/kaplı*” ve %94,1 ile “*öğrenim/öğretim*”dir.

Grafik 3. Türkçe Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Sıkça Karıştırdılan Sözcüklere Yönelik Verdikleri Cevapların Karşılaştırmalı Oranları

Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin sıkça karıştırdılan sözcüklere verdikleri cevapların sınıf düzeyinde karşılaştırıldığı Grafik 3’te, en fazla doğru cevabı veren sınıfın %82,8 ile 3. sınıf olduğu görülmektedir. Onu sırasıyla %80,5 ile 4. sınıf, %77,4 ile 2. sınıf ve %72,5 ile 1 sınıf izlemektedir.

Grafik 4. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğrencilerinin Sıkça Karıştırdılan Sözcüklere Yönelik Verdikleri Cevapların Oranı

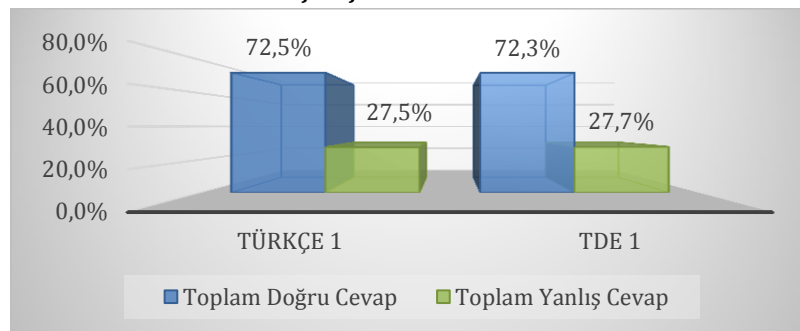
Grafik 4'te Türk dili ve edebiyatı bölümü öğrencilerinin sıkça karıştırılan sözcüklere verdikleri toplam 3.250 cevabın 2.350'sinin (%72) doğru, 900'ünün ise (%28) yanlış olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğrencilerinin En Fazla ve En Az Karıştırdıkları Sözcüklere İlişkin Bilgiler

En Fazla Karıştırılan Sözcükler	Madde Numarası	Yüzde	En Az Karıştırılan Sözcükler	Madde Numarası	Yüzde
mahsur/mahzur	1	%10,8	karşın/karşılık	34	%98,5
tahribat/tahrifat	49	%15,4	tavsiye/tasfiye	42	%98,5
tabii/tabii	9	%20	ama/âmâ	24	%96,9
adem/âdem	21	%32,3	ala/âlâ	2	%96,9
mütevazı/mütevazi	39	%33,8	öğrenim/öğretim	10	%95,4
dahi/dâhi	28	%41,5	özgü/özel	11	%95,4
dahil/dâhil	29	%44,6	bağlı/bağımlı	27	%93,8
yar/yâr	8	%53,8	berat/beraat	47	%93,8
eğer/eyer	32	%56,9	çevreli/kaplı	26	%92,3
temayül/teamül	6	%56,9	yoksul/yoksun	12	%92,3

Türk dili ve edebiyatı bölümü öğrencilerinin en fazla ve en az karıştırdıkları sözcüklerin madde numaralarının ve verilen cevapların doğruluk yüzde değerlerinin verildiği Tablo 3'te katılımcıların **en fazla** karıştırdıkları sözcükler sırasıyla %10,8 ile "mahsur/mahzur", %15,4 ile "tahribat/tahrifat", %20 ile "tabii/tabii", %32,3 ile "adem/âdem", %33,8 ile "mütevazı/mütevazi", %41,5 ile "dahi/dâhi", %44,6 ile dahil/dâhil, %53,8 ile "yar/yâr", %56,9 ile "eğer/eyer" ve "temayül/teamül"dür. **En az** karıştırdıkları sözcükler ise sırasıyla %98,5 ile "karşın/karşılık" ve "tavsiye/tasfiye", %96,9 ile "ama/âma ve "ala/âlâ", %95,4 ile "öğrenim/öğretim" ve "özgü/özel", %93,8 ile "bağlı/bağımlı" ve "berat/beraat", %92,3 ile "çevreli/kaplı" ve "yoksul/yoksun"dur.

Grafik 5. Türkçe Eğitimi Bölümü ile Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü 1. Sınıf Öğrencilerinin Sıkça Karıştırılan Sözcüklere Yönelik Verdikleri Cevapların Karşılaştırmalı Oranları

Türkçe eğitimi ve Türk dili ve edebiyatı bölümü 1. sınıf öğrencilerinin sıkça karıştırılan sözcüklere verdikleri cevapların karşılaştırıldığı Grafik 5'te, Türkçe eğitimi bölümü 1. sınıf öğrencilerinin verdikleri cevapların %72,5'inin doğru, %27,5'inin ise yanlış; Türk dili ve edebiyatı bölümü 1. sınıf öğrencilerinin ise verdikleri cevapların %72,3'ünün doğru, %27,7'sinin yanlış olduğu görülmektedir. Türkçe eğitimi bölümü 1. sınıf öğrencilerinin, Türk dili ve edebiyatı bölümü öğrencilerine göre %0,2'lik farkla daha başarılı olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 4. Sıkça Karıştırılan Sözcükleri Tanıyabilme Testi Puanlarının Anova Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	(p)
Cinsiyet	12,227	1	12,227	1,01	,316
Mezuniyet	45,403	3	15,134	1,245	,294
Bölüm	586,712	4	146,678	12,065	,000
Cinsiyet- mezuniyet	2,569	3	,856	,070	,976
Cinsiyet- bölüm	27,140	4	6,785	,558	,693
Bölüm- mezuniyet	423,205	12	35,267	2,901	,001
Cinsiyet, mezuniyet, bölüm	232,006	9	25,778	2,120	,029
Hata	2626,047	216	12.158		
Toplam	4430,901	252			

Katılımcıların tümünün *mezun olunan lise türü, öğrenim görülen bölüm ve cinsiyet* değişkenlerine göre sıkça karıştırılan sözcükleri tanıyabilme testi puanlarının Anova sonuçlarının verildiği Tablo 4'te bu değişkenlerin sıkça karıştırılan sözcükleri tanıyabilme düzeyleri üzerinde ortak etkisinin (p) ,029 ile **anlamlı** olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Değişkenler arasında tek başına sadece *bölüm* değişkenin, sıkça karıştırılan sözcükleri tanıyabilme düzeyleri üzerinde etkisinin (p) ,000 ile **anlamlı** olduğu görülmüştür. İkili değişkenlerde ise yalnızca *bölüm-mezuniyet* değişkenlerinin sıkça karıştırılan sözcükleri tanıyabilme düzeyleri üzerinde etkisinin (p) 0,001 ile **anlamlı** olduğu belirlenmiştir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkçe eğitimi bölümü ile Türk dili ve edebiyatı bölümü öğrencilerinin sıkça karıştırılan sözcükleri tanıyabilme düzeylerinin belirlendiği bu araştırmada şu genel sonuçlara ulaşılmıştır:

- Katılımcıların sıkça karıştırılan sözcüklere yönelik verdikleri cevapların %76,2'si (9642) **doğru**, %23,8'i (3008) **yanlıştır**. Bu durum, katılımcıların büyük oranda başarılı olduklarını göstermektedir.

- Katılımcıların 50 puan üzerinden aldıkları puanların aralıkları şöyledir:
0-10 puan: -
10-20 puan: -
20-30 puan: 8 kişi %3,2
30-40 puan: 168 kişi %66,4
40-50 puan: 77 kişi %30,4
- Katılımcıların aldıkları puanların aritmetik ortalaması 38,11'dir. Bu sonuç, belirli bir başarı durumunu göstermektedir.
- Katılımcıların **en fazla** karıştırdığı sözcükler sırasıyla; "tahribat/tahrifat, mahsur/mahzur, tabii/tabii, adem/âdem, mütevazı/mütevazi, eğer/eyer, temayül/teamül, teskere/tezkere, dahil/dâhil ve dahi/dâhi" dir.
- Katılımcıların **en az** karıştırdığı sözcükler ise sırasıyla; "bağlı/bağımlı, tavsiye/tasfiye, özgü/özel, ama/âma, karşın/karşılık, berat/beraat, ala/âla, yoksul/yoksun, hala/hâla, ve öğrenim/öğretim"dir.

Türkçe Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Cevaplarına Yönelik Sonuçlar

- Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin sıkça karıştırılan sözcüklere yönelik verdikleri cevapların %77,6'sı (7292) **doğru**, %22,4'ü (2108) **yanlıştır**.
- Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin 50 puan üzerinden aldıkları puanların aralıkları şöyledir:
0-10 puan : -
10-20 puan: -
20-30 puan: 3 kişi %1,6
30-40 puan: 115 kişi %61,2
40-50 puan: 70 kişi %37,2
- Katılımcıların aldıkları puanların aritmetik ortalaması ise 38,78'dir.
- Katılımcıların **en fazla** karıştırdıkları 10 sözcüğün 8'i genel olarak karıştırılan sözcüklerle örtüşmektedir. Farklı olarak dahil/dâhil, dahi/dâhi sözcüklerinin yerini etkin/etken ve dalalet/delalet sözcükleri almıştır.
- Katılımcıların **en az** karıştırdıkları 10 sözcüğün 8'i genel olarak en az karıştırılan sözcüklerle örtüşmektedir. Farklı olarak "Ala/âlâ, hala/hâlâ sözcüklerinin yerini vakıf/vâkıf ve çevreli/kaplı sözcükleri almıştır.
- Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin sıkça karıştırılan sözcüklere verdikleri cevapların oranları karşılaştırıldığında 2. sınıfların 1. sınıflara göre %4,9, 3. sınıfların 2. sınıflara göre %5,4, 3. sınıfların 4. sınıflara göre %2,3 daha fazla başarı gösterdikleri belirlenmiştir.

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğrencilerinin Cevaplarına Yönelik Sonuçlar

- Türk dili ve edebiyatı bölümü öğrencilerinin sıkça karıştırılan sözcüklere yönelik verdikleri cevapların %72,3'ü (2350) **doğru**, %27,7'si (900) **yanlıştır**.
- Katılımcıların aldıkları puanların aralıkları şöyledir:

0-10 puan : -
10-20 puan: -
20-30 puan: 5 kişi %7,7
30-40 puan: 53 kişi %81,5
40-50 puan: 7 kişi %10,8

- Katılımcıların aldıkları puanların aritmetik ortalaması ise 36,15'tir.
- Katılımcıların **en fazla** karıştırdıkları 10 sözcüğün 9'u genel olarak karıştırılan sözcüklerle örtüşmektedir. Farklı olarak teskere/tezkere sözcüklerinin yerini yar/yâr sözcükleri almıştır.
- Katılımcıların **en az** karıştırdıkları 10 sözcüğün 9'u genel olarak en az karıştırılan sözcüklerle örtüşmektedir. Farklı olarak hala/hâlâ sözcüklerinin yerini çevreli/kaplı sözcükleri almıştır.

Türkçe eğitimi bölümü 1. sınıf öğrencileri ile Türk dili ve edebiyatı bölümü 1. sınıf öğrencilerinin sıkça karıştırılan sözcüklere verdikleri cevapların oranları karşılaştırıldığında Türkçe 1. sınıf öğrencilerinin Türk dili ve edebiyatı 1. sınıf öğrencilerine göre daha fazla başarı gösterdikleri belirlenmiştir.

Katılımcıların cinsiyete, mezun olunan lise türüne ve öğrenim görülen bölüme göre sıkça karıştırılan sözcükleri tanıyabilme puanlarının Anova sonuçlarına bakıldığında bu değişkenlerin sıkça karıştırılan sözcükleri tanıyabilme düzeyleri üzerinde ortak etkisinin **anlamlı** olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak bu sonucun genellenebilir olmadığı, başka deyişle farklı çalışmalarda farklı sonuçlar elde edilebileceği bilinmelidir.

Araştırmanın sonuçları, öğretmen adaylarının sıkça karıştırılan sözcükleri tanımada belirli bir başarı gösterdiklerini ancak bazı sözcük çiftlerine yönelik farkındalıklarının bulunmadığı anlaşılmıştır. Bu sözcüklerin ses ve biçim benzerlikleri, köken bilgisine sahip olmayı gerektirdiğinden katılımcıların temelde bu bilgiden yoksun olduğu; konuşma dilinde gerçekleştirilen kimi yanlış sesletimlerin kulaktan kulağa yayılmasının da bu hatalara yol açtığı düşünülmektedir.

ÖNERİLER

- Türkiye Türkçesinde sıkça karıştırılan sözcüklerin yazımına ve sesletimine yönelik eğitim öğretimin her aşamasında uygulamalı çalışmalar yapılmalıdır.
- Sıkça karıştırılan sözcükler biçim, ses, köken ve anlam yönünden incelendiğinde sesletim benzerliği, yazım yanlışlığı (özellikle düzeltme işaretinin kullanılmamasından kaynaklanan) ve anlamı ayırt edememe sınıflandırmaları dikkati çekmektedir. Bu açıdan sesletimi ve yazımı karıştırılan sözcükler dizelgesi hazırlanmalıdır.

- Sözcük öğretiminde dört temel dil becerisi birbiriyle ilintilendirilmeli böylelikle bu tür sıkça karıştırılan sözcüklerin doğru kullanımları görsel ve işitsel yollarla sağlanmalıdır.
- Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni adaylarına sözcük bilgisine yönelik nitelikli bir eğitim verilmelidir.
- Sıkça karıştırılan sözcüklere yönelik yanlış kullanımlar, öğrenme ortamlarında öğretmenler tarafından geri bildirim verilerek anında düzeltilmeli, hedef kitleler bilinçlendirilmelidir. Bu çalışmanın, bütün öğretmenlerin iş birliği yapması hâlinde başarıya ulaşacağı unutulmamalıdır.
- Sıkça karıştırılan sözcüklerin değişik bağlamlarda kullanımına yönelik özgün materyaller geliştirilerek ilkokul, ortaokul ve lisede Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı kılavuz kitaplarına konulmalıdır.
- Doğru yazma ve doğru konuşma bilincini kazandırmak için bilgi teknolojileri sağlıklı bir biçimde kullanılmalı, TDK'nin çevrimiçi sözlüklerinden yararlanılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akbıyık, C., Karadüz, A., ve Seferoğlu, S. Sadi.(2013), Öğrencilerin internet ortamında kullandıkları yazılı sohbet dili üzerine bir araştırma, *Bilig*, (64), 1-22.
- Akkaya, A. (2013). 6. sınıf öğrencilerinin yazım yanlışları sıklığı ve yazım yanlışlarının nedenlerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(4).
- Aksan, D. (2009). *Her yönüyle dil III*. (5. bs.) TDK Yayınları, Ankara.
- Arıcı, A. F. (2008). Üniversite öğrencilerinin yazılı anlatım hataları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 209-220.
- Arıcı, A. F. (2009). İlköğretim lise ve üniversite öğrencilerinin yazılı anlatım hatalarının karşılaştırılması. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2/1, 241-246.
- Arıcı, A. F., ve Ungan, S. (2008). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazılı anlatım çalışmalarının bazı yönlerden değerlendirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20 (20).
- Bağcı, Hasan (2007). *Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatım derslerine yönelik tutumları ile yazma becerileri üzerine bir araştırma*, Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Banarlı, N. S. (2014). *Türkçenin sırları* (44. bs.). İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı.
- Çiftçi, Musa. (2006). *Türkçenin çağdaş sorunları*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Demircan, Ömer. (2001). *Yazım: sözel karışıklıkların görsel ayrımı, bileşik sözcüklerin yazımı, yazım ve sorunları bilimsel kurultayı bildirileri*. Ankara: Dil Derneği Yayınları.
- Eker, Süer. (2010). *Çağdaş Türk dili* (6. bs.). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Ekinci Çelikpazu, E.(2006). *Erzurum merkez ilçe ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Ercilasun, A. B. (1998). Türkçenin yapısına uygunluk bakımından radyo ve televizyon yayınlarında Türk dilinin kullanımı, tebliğler, *Geçici Danışma Kurulu Toplantısı*, Ankara, 25-26.

- Ergene, O. (2013). MEÜ eğitim fakültesi 1. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım dersindeki uygulamalarda belirlenen yanlışları ve bunların düzeltilmesine yönelik çözüm önerileri (dilekçe metinleri). *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1).
- Erkınay, Hadra Kübra (2010). *Türkçe dersi öğretim araçlarında yazım kurallarının öğretimi ve konuyla ilgili öğretmen görüşü*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Eyüp, B., ve Yurt, S. U. (2007). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri üzerine bir inceleme. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Göçer, A. (2011). Öğrencilerin yazılı anlatım çalışmalarının Türkçe öğretmenlerince değerlendirilmesi üzerine. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30 (2), 71-97.
- Göğüş, Beşir. (1978). *Orta dereceli okullarımızda Türkçe ve yazın eğitimi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Gündüz, O. (2007). Konuşma eğitimi. (Ed.: A. Kırkkılıç, H. Akyol). *İlköğretimde Türkçe Öğretimi* kitabı içinde (ss. 93-148). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Kara, Funda. (2005). Türkçede kullanılan yanlış ifadelerden bazıları. *Karaman Dil-Kültür ve Sanat Dergisi*, Ankara, 281-286.
- Karabuğa, H. (2011). *Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatı çalışmalarında noktalama işaretlerini ve yazım kurallarını kullanabilme düzeyleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Karagül, S. (2010). *İlköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi öğretim programında belirtilen yazım ve noktalama kurallarını uygulayabilme düzeyi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- MEB. (2005). Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı ilköğretim Türkçe dersi (1-5. Sınıflar) öğretim programı. Ankara: MEB Yayınevi.
- Özbay, Murat. (2011). Yazma eğitiminde noktalama ve imla. (Ed. M. Özbay), *Yazma eğitimi* kitabı içinde (ss. 181-198). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Sis, N. (2006). Medya Dili Sorunu (Ed. G. Gülsevin ve E. Boz), *Türkçenin çağdaş sorunları* kitabı içinde (ss. 205-234). İstanbul: Divan Yayınevi.
- Temizyürek, F., Erdem, İ., ve Temizkan, M. (2007). *Konuşma eğitimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Türk Dil Kurumu. (2009). *Yazım kılavuzu*. Ankara: TDK Yayınları.
- Türk Dil Kurumu. (2011). *Türkçe sözlük*. Ankara: TDK Yayınları.

Ek 1

Değerli Katılımcılar,

Aşağıda, sözlü ve yazılı anlatım çalışmalarında sıkça karıştırılan sözcüklere ilişkin hazırlanan çalışma formu yer almaktadır. Sizden, bu cümlelerde koyu puntolarla belirtilen sözcüklerden hangilerinin uygun olduğunu yuvarlak içine alarak göstermeniz beklenmektedir.

Adı Soyadı:

Cinsiyeti: (K) (E)

Bölümü / Programı:

Ortaöğretimde Mezun Olunan Lise: Düz lise () Anadolu lisesi () Fen Lisesi ()

Meslek Lisesi () Diğer ()

1. Artık söylemekte bir **mahsur / mahzur** olmadığından gizlemek abes.
2. Beni Konya Lezzet Lokantası'na götürdü, **âlâ / ala** bir öğle yemeği çaktı.
3. Bambaşka bir **haliniz / hâliniz** vardır sizin. Merhametli bir insan olduğunuz bellidir.
4. Üstelik tiyatrodaki her şey şahsi bir **mahiyet / maiyet** arz eder.
5. Tütün piyasası ile **ilgili / ilişkin** hesapların bir ucu, yine elindeydi.
6. Müzik, ruhların en tabii temayülleri / teamülleri arasındadır.
7. Fakat onun Türk ve Müslüman dostları hep alafranga ve zengin bir **alemde / âlemde** yaşarlardı.
8. Aşağıda daimî akislerle seslenen gürültülü, derin **yarlar / yârlar** tehlike hissini kalbimizden ayırmıyordu.
9. Sanki bütün kamara, bütün halk, onlara **tabii / tabi**, onlara mahkûmdu.
10. **Öğrenimini / Öğretimini** bitirmeye bir yıl kala Türkiye'deki büyük fabrika sahiplerinden çağrılar alıyormuş.
11. Bu, içinde doğduğu, geliştiği, biçim kazandığı topluma **özgü / özel** dildir.
12. O kadar **yoksulmuş / yoksunmuş** ki rüyasında bile eline para değmemiş.
13. Her köyde **mâni / mani**, türkü söyleyen biri var.
14. İnsan vücudunun doğal **ısı / sıcaklığı** 36,5 °C'dir.
15. **Meşrutiyete / Meşruiyete** uygun yönetim, yurt hainlerinin döküntüleriyle kurulamaz.
16. Ayrıca bu dönemde seyircinin haklarını ve sağlığını korumak amacıyla bir de tiyatro **yönetmeliği / yönetmenliği** hazırlanmıştır.
17. Aksine, onun her tavrından hayret, dehşet ve **masumiyet / masuniyet** tüttüğüne şahidim.
18. Vilayetin bir yerinde faili yakalanamayan bir **irtica / iltica** vakası çıkar.
19. Millî eğitim **şuralarını / şûralarını** ilgiyle takip ederdi.
20. Geceleri bilhassa yatsı namazından sonra seccadede oturmuş, çocuk dilimle, içimde **ukde / uhde** olan meseleler hakkında Allah'la konuşur dururdum.
21. Ne civarda bir köy var ne bir evin hayali
Sonun **ademdir / âdemdir**, diyor insana yolun hâli.
22. Bayram tebriği bir güzel **âdettir / adettir**.
23. **Ahize / Avize** birinden ona geçerek belki bir saat konuştular.

24. Para kazanmayı hiç sevmiyordu **ama** / **âmâ** hesapsız harcamaya bayılıyordu.
25. Güzeller deniz kenarına geldikleri zaman **aşıklar** / **âşıklar** da kale burçlarına ve bedenlerine dolarlar.
26. Bizim lokantanın üzeri, yanları, karşısı büyük büyük apartmanlarla **çevriliydi** / **kaplıydı**.
27. Günlerden beri **bağlı** / **bağumlu** duran demir, sert bir hırıltıyla denize daldı.
28. Ben **dahi** / **dâhi** başka bir diyara gitmek için izin talep ederim.
29. Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin **dahilinde/ dâhilinde** iktidara sahipolanlar, gaflet ve dalaletve hatta hıyanet içinde bulunabilirler.
30. Hemşehrilerinden birinin **dalaletiyle** / **delaletiyle**, senet sahiplerinin her birini ayrı ayrı öğrendi.
31. Bu sanatçıların çoğunun başarısında dış ülkelerde edindikleri sahne görgü ve kültürü **etkin** / **etken** olmuştur.
32. Gözlerini **eğerin** / **eyerin** kuburluklarıyla atın doru boynunda hasıl olan gölgeli çizgiye dikmişti.
33. O zamanlar sağlam dişi söktürüp yerine altın diş taktıran, böylece güzelleştğine inanan insanlar **hâlâ** / **hala** vardı.
34. Sabah olunca, bütün gece uyumamasına **karşın** / **karşılık** kendini dinç hissediyordu.
35. Yalnızca bir romandır ve bütün romanlar gibi **kurmacadır** / **kurğudur**.
36. Geçimi yolunda, maddeten ve manen **metîn** / **metin** bir ailedir.
37. Mektupçu evrak okur, cevap yazar, **muhabere/muharebe** işlerini idare ederdi.
38. Hünerlerinizin inceliklerini, güzelliklerini anlamak için **mütehassıslar/mütehassisler** zuhur etti.
39. Sakin, **mütevazı** / **mütevazi** ve kalabalıktan kaçan ruhunu incitmemek için onu, birkaç kişi ile sırtımda ebedî makamına ben götürdüm.
40. Yedi **nüfuslu/nüfuzlu** haneye
Üç buçuk tayın yetecek.
41. O gün biyolojicinin yazılı yapma **olasılığı** / **olanağı** vardı.
42. Doktorların **tavsiyesini** / **tasfiyesini** yerine getirmek için de yürüye yürüye evine vaktinde yetişir.
43. Ali Bey'in evlat ve **varis** / **vâris** edineceğini düşündüğü anlar olmuştur.
44. **Yâdımda/ Yadımda** ezeli ve mor bir fecir memleketi gibi kalan doğduğum yeri gözümün önüne getirmek isterim.
45. Demirci anladı, ses çıkarmadı, duvardan üç beş halka aldı, sanatına **vakıf** / **vâkıf** biradam sükûnetiyle değneğe taktı.
46. Düğün salonunda **çekimsen** / **çekingen** duruşuyla dikkat çekiyordu.
47. Duruşma sonunda **berat** / **beraat** kararı çıkınca sevinçten havalara uçtu.
48. Hakkında sarf edilen alaycı sözlere mukabil şimdi **takdirler** / **taktirler**, hürmetkâr iltifatlarla karşılıyordu.
49. Bu kitap, yazıldığından bugüne hiçbir **tahribat** / **tahrifat** ile karşılaşmadı, herhangi bir değişikliğe uğramadı.
50. Ahmet, elinde **teskere** / **tezkere** ile askerden dönüyordu.